

מסורת הש"ס עם הוספות

(א) [סנהדרין 77 נ.], (ב) [שעשועות 77 כ.ד.], (ג) [שם, 7 ע"י תוס' פסחים מז ע"ב סוד"ה ומוקדשין, (ה) [כריתות יא.], (ו) [לעיל יג.], (ז) [כריתות יד.], (ח) [ראה סי' עא וסופו בתמורה לא.], (ט) [לקמן כג. עיי"ש, (י) פסחים לג.], (יא) פסחים דף מז.], (ב) [דברים יב טו.], (ג) [וע"ע תוס' חולין קטו. ד"ה בשני.], (ד) [וע"ע תוס' שם נד. ד"ה והמתן].

הנהגות הב"ה

(א) גמ' משום הבערה לא ליחייב דהא: (ב) רש"י ד"ה ה"ג ואם איתא. י"ב כלומר דל"ג הבערה לא ליחייב הוהיל דחזי ליה לזכרו כדגמ' בפסחים ופ' אלו עובדין הוא דגרסינן ליה וע"ש בדף מז ע"ב: (ג) ד"ה המרביע וכו' גוף אחד הוא ועשאו: (ד) תוס' ד"ה מתקוף וכו' דהשתא דפר"ך טו"ב נפרוך. י"ב כלומר א"כ קשה מאי קא משני וצ"כ ז"ל דלמולד קא סמיך אשתייה דתנא ושייר כו': (ה) בא"ד ופ"ך לומר ע"כ וכו' ולעיל קאמר א"ל תני תנא שמונה וכו' דל"ג דמי דלעיל קתני שמונה ומני י"ט. י"ב וצ"ע במ"ש תוס' רפ"ק דיבמות 77 ג ופ"ק דקדושין 77 טו: (ו) ד"ה שהרי גוף א' הוא ועשאו וכו' בגימטריה. י"ב כלומר כפי שיטתו דטעמא דפסולי המוקדשין הם שני גופין דמקלמו קדשים ומקלמו חולין כמו שפ"י בחולין 77 קטו ע"ב: (ז) בא"ד ניהא דהוי דר' יצחק:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה מיגו דמילא וכו' כללה נמי לדיניה. ד"ה דה"ל כ"ל. תשו' י"ב מ"ח סי' ק"כ"ב. תוס' ד"ה מתקוף וכו' ד"ה דמי. כעין זו מיר 77 לא ע"ב תוס' ד"ה ולק"י:

ליקוטי רש"י

וה"ה משום הבערה. שהיא מלאכה לעצמה וקא סבר יש תלוק מלאכות ליום טוב ולקנות שמים על שתי מלאכות משום יום טוב [ביצה יב.]. שלל לנזק הדבעה מלאכה לעצמה וישול מלאכה לעצמו [פסחים מז.]. שתיים ע"ה אבי"תו. וכל גיד ואוכל צר צחל. ש"ש ע"ה בישולו. משום הבערה דיי"ט ומשום שישול דיי"ט ומשום מצל צר צחל אפילו בחול [פסחים מז.]. ה"ה חוק את השם מהב"ה ואזהרתיה מהב"ה ואצלמה את שם ומין לה"ה [שמות כה.].

אלו הן הלוקין

משום הבערה. דאי הוה איהו מצעיר ומצירו מצל הוה תרויהו חייבין למצעיר ומצל אבות מלאכות אלמא מייחייב משום יו"ט שמים הבערה וצ"שול: ד"ה ואם איתא (ב) הבערה לא ליחייב דהא ליחייב ליה משום מצל: גיד הנשה ע"ה נבילה. לוקה אף משום נבילה שאלל:

משום הבערה ואם איתא משום הבערה לא (א) מחייב דהא ליחייב ליה משום בשולו אפיק הבערה ועייל גיד הנשה של נבילה והתני ר' חייא לוקה שתיים על אכילתו ושולש על בשולו ואי איתא שלש על אכילתו הוא חייב אלא אפיק הבערה ועייל עצי אשירה ואזהרתיה מהב"ה (ב) ולא ידבק בידך וגו' א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי ולילקי נמי משום (ג) לא תביא תועבה אל ביתך אלא הכא במאי עסקינן כגון שבישלו בעצי הקדש ואזהרתיה מהב"ה (ד) ואשריהם תשרפון באש (ה) לא תעשון כן לה' אלהיכם: סימן שנבא"י שנ"ז: מתקוף ע"ה רב הושעיא וליחשוב נמי "הזורע בנחל איתן ואזהרתיה מהב"ה (ו) אשר לא יעבד בו ולא יזרע מתקוף לה רב חנניא וליחשוב נמי "המוחק את השם בהליכותו (ז) ואזהרתיה מהב"ה (ח) ואבדתם את שמם וגו' (ו) לא תעשון כן לה' אלהיכם מתקוף לה ר' אבהו וליחשוב נמי "הקוצץ את בהרתו ואזהרתיה מהב"ה (י) השמר בנגע הצרעת מתקוף לה אביי וליחשוב נמי "המזיח החושן מעל האפור (יא) והמסיר בדי ארון ואזהרתיה מהב"ה (יב) לא יסורו (יג) ולא יזח החושן מתקוף לה רב אשי וליחשוב נמי "החורש בעצי אשירה ואזהרתיה מהב"ה (יד) ולא ידבק בידך מאומה וגו' מתקוף לה רבינא וליחשוב נמי "הקוצץ איצנות טובות ואזהרתיה מהב"ה (טו) כי ממנו תאכל ואותו לא תכרות א"ל רבי זעירא לרבי מני וליחשוב נמי כגון דאמר שבועה שלא אחרוש ביום טוב התם לא קא חלה שבועה מושבע ועומד מהר סיני הוא א"ל כגון דאמר שבועה שלא אחרוש בין בחול בין ביום"ט דמגו דחלה עליה שבועה בחול חלה עליה נמי ביום"ט מדי דאיתיה בשאיילה לא קתני ולא (ט) והרי הקדש בבכור והרי נזיר בנזיר שמשון נזיר שמשון בר איטמויי למתים הוא אלא האי תנא איסור כולל לית ליה אמר רבי הושעיא (ט) המרביע שור פסולי המוקדשים לוקה שנים (ט) אמר רבי יצחק (ז) המנהיג בשור פסולי המוקדשים לוקה שהרי גוף אחד הוא ועשאו ארבעים מגין שהוא סמוך לארבעים (ט) ר' יהודה אומר ארבעים שלימות הוא לוקה והיכן הוא לוקה את היתירה בין כתפיו (ט) אין אומדן אותו אלא במכות ראויות להשתלש אמרוהו לקבל ארבעים ולוקה (ט) מקצת ואמרו

אלהיהם תגדעון ואבדתם את שמם מן המקום ההוא: [דברים יב.]. (ד) לא תעשון כן לוי אלהיכם: [דברים יב.]. (ה) והורדו זקני העיר ההוא את העגלה אל נחל איתן אשר לא יעבד בו ולא יזרע וערפו שם את העגלה בנחל: [דברים כא.]. (ו) השמר בנגע הצרעת לשמר מאד ולעשות ככל אשר יורו אהכם בהקנים הלויים באשר צויתם תשמרו לעשות: [דברים כה.]. (ז) בטבעת הארץ יהיו הבדים לא יסרו ממנו: [שמות כה.]. (ח) ויפסו את החושן מפובעתו אל טבעת האפור בפתיל תכלת להיות על חשב האפור ולא יזח החושן מעל האפור: [שמות כה.]. (ט) ויהי אף בדי רשעתו במספר: ארבעים יפניו לא יסוף פני יסוף להפתו על אלה מכה רבה ונקלה אחיד לעניו: [דברים כה.].

פרק שלישי

מכות כב.

אלא הכא במאי עסקינן שבישלו בעצי הקדש. ואם תאמר לילקי משום הזד צמעילה צאהרה"ו ו"ל דל"ג חשיב אלל לאו דאיתנהו צפחות משוה פרוטה:

מתקוף ע"ה רב הושעיא וליחשוב נמי משום זורע בנחל איתן. קשה דהשתא (ז) פריך טו"ב (ונפרוך דל"ג (ז) משני מידי ופריך לומר (ה) דע"כ דתנא תנא ושייר ולעיל קאמר אלל תני תנא שמונה ואת אמרת תנא ושייר ולאמר הר"ס (ז) דל"ג דמי לעיל דקתני שמונה ומני י"ט צמד ואם איתא דליכא מו מלקות משום י"ט היה לו למנותן צמתיים אלל הכא יכול להיות דל"ג איירי תנא למיחשב כל הני גווני דזורע צמתיים איתן ומוחק את השם: אמר ר' יהודה בנזיר דאמר שלא אחרוש בין בחול בין ביום"ט. וקשה דאכתי ליתא צללו והן כדפר"ך פ"ג דשעשועות (77 כד. ושם) גבי שלל אוכל נבילה ושמוטה דפר"ך מי איתא צללו והן ואלו י"ל דמשכחת לה צהן כגון עפר תיחות דלית צה תיוצא מן התורה צאתה חרישה (ז):

עשהרי גוף אחד (י) ועשאו הכתוב ב' גופים. הקונטרס פירש כגרתו ור"ת פירש צענין אחר כמין חומר דכתיב ציה (ז) כצ"ז וכאלל שהם צ' מינין וצוה הפירוש מיושב הא דלמרי צצכורות (77 נ.ג.) תלתא צ"ז ואלל כתיב צו חד לכדצב יצחק וחד לכדצ' (יהושע (ט) ופירוש (ז) הקונטרס לא אמרש למילתייהו והשתא ניהא (י) הא דרבי יצחק ורבי יהושע (ז) דהכא (ז): המנהיג בשור פסולי המוקדשים לוקה. ודוקא אי מושך השור משוי צגופו אלל צלל המשכה אין לוקה צהנהגה דל"ג לא כן לעולם לא יוכלו להנהיג שור פסולי המוקדשים ממקום אחר (ז): הא

ועומד מהר סיני הוא א"ל כגון דאמר שבועה שלא אחרוש בין בחול בין ביום"ט דמגו דחלה עליה שבועה בחול חלה עליה נמי ביום"ט מדי דאיתיה בשאיילה לא קתני ולא (ט) והרי הקדש בבכור והרי נזיר בנזיר שמשון נזיר שמשון בר איטמויי למתים הוא אלא האי תנא איסור כולל לית ליה אמר רבי הושעיא (ט) המרביע שור פסולי המוקדשים לוקה שנים (ט) אמר רבי יצחק (ז) המנהיג בשור פסולי המוקדשים לוקה שהרי גוף אחד הוא ועשאו הכתוב כשני גופים: מתני' כמה מלקין אותו ארבעים חסר אחת שנא' (ט) במספר ארבעים מגין שהוא סמוך לארבעים (ט) ר' יהודה אומר ארבעים שלימות הוא לוקה והיכן הוא לוקה את היתירה בין כתפיו (ט) אין אומדן אותו אלא במכות ראויות להשתלש אמרוהו לקבל ארבעים ולוקה (ט) מקצת ואמרו

המוקדשין. שפדה אפילו על מינו לוקה שהרי גוף אחד (א) ועשאו הכתוב שני גופין דתורת חולין ותורת קדשים יש עליו תורת חולין שמונת צאכילה מחוך לפתח אהל מועד כאלו לא הוקדש מעולם ותורת קדשים שאסור צגזיה ועבודה כדלמרינן צספרי (ז) צכל אות נפשך תוצא ואלל צצר צמה הכתוב מדצר אס צצצר תאוה הרי צצר אמור כי ירחיץ ה' אלהיך את גבולך וגו' כי תאוה נפשך וגו' אס צאכילת קדשים הרי צצר אמור כי אס צמקוס וגו' הא אין הכתוב מדצר אלל צפסולי המוקדשין שפדו (ז) תוצא ולא גזיה דלספור צגזיה ועבודה צצר ולא חלצ צאלל ולא לכלצך והלכך אסור להרציעו אפי' עס מינו משום כללס שמרביע חולין על קדשים או קדשים על חולין וכן צמנהיג אפילו מנהיג עס מינו ואפילו מנהיג צפני עצמו חולין וקדשים הוא וחייב משום כללס דחרישה דהוא עצמו כללס שעשאל הכתוב שני גופין ולא שמעתי ראה מנלן דחולין וקדשים כללס זה ודצר תימה הוא: מתני' שנאמר במספר ארבעים והפילו השופט והכהו לפניו כדי רשעתו צמספר (דצ"ס כה) וסמיך ליה ארבעים יכנו ודרשינן כמאלן דכתיב צמספר ארבעים מנין שהוא כוכס את הארבעים דמפרש צגמ' דמדלל כתיב יכנו ארבעים צמספר אלל צמספר ארבעים יכנו שמעינן דהכי קאמר מנין הסוכס הארבעים חשבון המשלים כוכס של ארבעים שגורס לקרות אחריו ארבעים והיינו שללס ותשע: ראויות להשתלש. צגמרה מפרש (ז):

אלהיהם תגדעון ואבדתם את שמם מן המקום ההוא: [דברים יב.]. (ד) לא תעשון כן לוי אלהיכם: [דברים יב.]. (ה) והורדו זקני העיר ההוא את העגלה אל נחל איתן אשר לא יעבד בו ולא יזרע וערפו שם את העגלה בנחל: [דברים כא.]. (ו) השמר בנגע הצרעת לשמר מאד ולעשות ככל אשר יורו אהכם בהקנים הלויים באשר צויתם תשמרו לעשות: [דברים כה.]. (ז) בטבעת הארץ יהיו הבדים לא יסרו ממנו: [שמות כה.]. (ח) ויפסו את החושן מפובעתו אל טבעת האפור בפתיל תכלת להיות על חשב האפור ולא יזח החושן מעל האפור: [שמות כה.]. (ט) ויהי אף בדי רשעתו במספר: ארבעים יפניו לא יסוף פני יסוף להפתו על אלה מכה רבה ונקלה אחיד לעניו: [דברים כה.].

החושן מעל האפור: [שמות כה.]. (ט) ויהי אף בדי רשעתו במספר: ארבעים יפניו לא יסוף פני יסוף להפתו על אלה מכה רבה ונקלה אחיד לעניו: [דברים כה.].

עין משפט

קז א מ"י פ"י מהלכות רואת הלכה טו סגמ עשין עמ: קח ב ג מ"י פ"ו מהל' יסודי התורה הל"א: קט ד מ"י פ"י מהלכות טומאת זרעמ הל"א סגמ לאון סגמ: קי ה מ"י פ"ט מהלכות כלי המקדש הל"י: קיא ו מ"י טס פ"ב הלכה יג: קיב ז מ"י פ"ו מהלכות ע"ז הלכה צ: קיד ח מ"י פ"ו מהלכות מלכס הלכה ח: קיד ט י מ"י פ"ט מהל' כללס הל"א: קכו ב מ"י פ"ו מהלכות סנהדרין הלכה סגמ לאון קמ: קכו ד מ"י טס הל"ב:

הנהגות וצינונים

[א] "שנים" ט"ס (שר"ת חת"ס יו"ד סי' שה) וליתא בכת"י ובדפוס' ונוסף בד' פפד"מ (ד"ס, אולם עיין רש"י, ובכ"י"מ כמו להלן שהרי גוף אחד הוא ועשאו הכתוב כשני גופין, וכן גרסו ריב"ן ותוס' כאן ורא"ש הל' כלאים): [ב] [הלחם משנה ריש פ"ז מהל' סנהדרין כתב פשוט הוא שזה טעות וצריך להיות פוכם את הארבעים דכן אמר בגמ' וכן משמע ומבואר בפ"י רש"י וכן בסמ"ג הביאו לשון המשנה פוכם את הארבעים עכ"ל וגם הר"ן בסוף מסכת זו כתב בפירוש המשנה מנין הסוכס תרגום ותוכן לבנים סכוס לבניא וכו' [גליין]: [ג] צ"ל וצ"ה וכו' במשניות (אמרי צבי): [ד] נדצ"ל ה"ל (באה"מ) וכו' בכת"י: [ה] רש"א בשריפה [גליין]: [ו] צ"ל ויד מהם ש"ש וכו' ופוסטס יד יט (כת"י, וכו"ה במס' בניור שם): [ז] יש להוסיף ובתיב (באה"מ): [ח] צ"ל וליחשוב (גליין): [ט] צ"ל וליחשוב (גליין): ובכורות לפנינו מוגה חד לכדרכי יצחק ור' אושעיא, וכו"ה בתוס' חולין: [י] צ"ל ופירש הקונטרס: [כ] צ"ל הושעיא (גליין): [ל] שם איתא דצ"ל לחייבה במקום לחייבו:

תורה אור השלם

(א) ולא ידבק בידך מאומה מן החרם למען ישוב יי מחרון אפו ונתן לך ורחמים ורחמך והרפך באשר נשבע לאבותיך: [דברים ג. יח] (ב) ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרם כמיהו שקץ תשקצצו ותעב תתעבבו פי חרם הוא: [דברים ג. כ] (ג) ונתתם את מוזהבתם ושרפתם את מצבתם ואשריהם תשרפון באש ופסילי אלהיהם תגדעון ואבדתם את שמם מן המקום ההוא: [דברים יב.]. (ד) לא תעשון כן לוי אלהיכם: [דברים יב.]. (ה) והורדו זקני העיר ההוא את העגלה אל נחל איתן אשר לא יעבד בו ולא יזרע וערפו שם את העגלה בנחל: [דברים כא.]. (ו) השמר בנגע הצרעת לשמר מאד ולעשות ככל אשר יורו אהכם בהקנים הלויים באשר צויתם תשמרו לעשות: [דברים כה.]. (ז) בטבעת הארץ יהיו הבדים לא יסרו ממנו: [שמות כה.]. (ח) ויפסו את החושן מפובעתו אל טבעת האפור בפתיל תכלת להיות על חשב האפור ולא יזח החושן מעל האפור: [שמות כה.]. (ט) ויהי אף בדי רשעתו במספר: ארבעים יפניו לא יסוף פני יסוף להפתו על אלה מכה רבה ונקלה אחיד לעניו: [דברים כה.].